По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 77. Львів, субота 27. мая 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 1000 М
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 50 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоги 75 М. Між новинками і в редакційній части 150 М., на першій стороні 200 М. За дрібні оголошення 15 М від слова: товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 40 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Vers le Roi?

Париж, 15. мая 1922.

„Vers le roi“, „До віднови королівства“ — наголовок одного тому з черги цікавих споминів Льва Доде (Léon Daudet) — не сходив мені вчора з думки, коли я глядів на безконечний похід 100 тисячної маси маніфестантів у честь св. Жанни д'Арк. Серед дощевих і холодних днів сеї весни один з нечислених соняшних і гарних днів. Доми прикрашені стягами й знаками національними й королівськими (біла лелія!), ясний недільний ранок, і довгий-довгий похід. Відділи війська, музики, корпорації, школи; стяги й написи. Стою, вдивляючись в обличчя переходячих маніфестантів з усіх сторін Парижа й Франції, і з програмою в руці жду останніх відділів походу; це має бути представництво організацій „Action Française“. Так називається розгалужена по цілій Франції, енергічна організація молодого покоління французьких роялістів. Після гуртка воєнних калік іде гурток провідників: Доде, Моррас... Юрба, яка досі вздовж вулиць супокійно гляділа на похід, в мить оживляється. Vive Daudet! Vive Maurras! Vive Daudet! — лунає з усіх сторін. І так на просторі кількох кільометрів, від церкви св. Августина до памятника Святої при Пірамідах. Юрба любить і шанує роялістичного посла, письменника, агітатора, публіциста.

Лев Доде, син знаменитого Альфонса Доде, належить нині до найпопулярнійших фіґур Парижа й Франції. Популярність його й вплив, а разом із сим і вплив роялістичних ідей ростуть тут з кождим днем. Роялістична преса, передовсім щоденний орган „L'Action Française“, розширюється скоро, а з нею вплив роялістичних думок на французький загал. В таборі роялістів треба нині шукати найбільш читаних письменників: П. Беноа, М. Пруст, браття Таро — роялісти. Найглибший сьогочасний французький критик літературний і суспільний, Шарль Моррас, рояліст. Найживійший посол у Палаті Бурбонів рояліст. Підйом католицького чуття в сьогоднішній Франції додає сили й розмаху монархістичній течії.

Не треба собі уявляти французьких роялістів нового покоління наче делікатних аристократів сальонових резонерів. Нішо подібне. Се дуже ядерний, сміливий, енергічний рух, який видер соціялістам їх колишній монополь на „вулицю“. Се зорґанізовані на зразок армій кадри, готові кождої хвилі до удару. Маю враження, що роялісти нічого більше не ждуть, як яких-небудь революційних виступів французьких соціялістів і комуністів: революція в нинішній Франції малаб діло не так з републиканськими властями й військом, як з орґанізованою самообороною буржуазного й дрібно-буржуазного громадянства. Господарка російських большевиків не тільки підкосила розгін французького соціялізму, а й скріпила реакційні, консервативні елєменти Франції. Про се, щоб французьке селянство й міщанство так без опору здалось на ласку й неласку робітничої революції, як воно сталось у Росії супроти большевицького перевороту, нема тут мови.

Біля половини французької людности — хлібороби. Одна частина міщанства теж тягне з хліборобства значну пайку своїх доходів. Сим Франція основно відріжняється від країв, де багацтво виявляється головно у виді індустрії тай зосереджується в незначній скількости рук. Сей характер французького суспільного устрою висловляється в консервативних ідеях і реакційній політиці нації.

Реакція, реакціонери — терміни, які впливають наче лайка в ріжних „поступових“ кругах Східної Европи, — числяться в „не поступовій“ Франції серед широких верств людности сеї „відсталої“ країни кличами дня, окликами боротьби, навіть компліментами. Є тут чому чудуватись „поступовому“ Українцеви з сього чи того боку Збруча — чому чудуватись і може й дечого навчитись.

Але про се треба би на сторінках української ґазети толкувати довго й широко. Прийдеться колись й за се братися.

Щоби скінчити сих кілька уваг, слід зазначити, що побіч признаки реакційности другою признакою нового французького роялізму є його радикальний націоналізм у всіх питаннях заграничної політики. Націоналізм цей з природи річей звертається вістрям своїм проти Німеччини. У сім факті треба глядати ключа до розуміння багатьох фактів в области нинішної й завтрішної міжнародної політики в Европі.

В. Панейко.

Пр. 152/22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник“ ч. 73. з дня 21. мая 1922. в артикулах під наголовками: 1) „Розтрата національних сил“ в уступі межи словами „була богата“ а „Чи наша вина“. 2) „З дороги життя“ в цілости містить в собі ество злочину з § 65 а) з. к. узнав доконану в дни 20. мая 1922 р. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ex 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 20. мая 1922.

(Підпис нечиткий).

Справа Східної Галичини.

Митрополит Шептицький до Льойда Джорджа.

А. W. подає: „По донесенням „Вінер Морґенцайтунг“ з Льондону митрополит Шептицький вислав до Льойда Джорджа листа, в якому звертає його увагу на велике значіння Східної Галичини. Поладнання східно-галицької справи в дусі некориснім для українського населення могло би викликати небезпеку, для европейського мира. Цей лист мав мнимо спричинити виступ Льойда Джорджа в справі Східної Галичини підчас нарад ґенуенської конференції“.

Українська справа на Ґенуенській конференції.

Східна Галичина — другий Горішній Шлєськ.

Італ. часопис „Il Secolo“ з 15. [illegible] с. р. пише:

На ґенуенській конференції виринуло українське питання в цілій своїй ширині і від вирішення його будуть залежати важні життєві проблєми европейського миру, а передовсім воно буде мати рішаючий вплив на російсько-італійські торговельні зносини на побережах Чорного Моря.

З тої причини, думаю, що буде корисно, взяти під увагу перед обличям італійського загалу се питання з ріжних боків. Найперше, як воно представляється само собою, друге, як величезна українська територія щезла на якийсь час через поділ поміж чотири держави, себто між Польщею, Росією, Чехословаччиною і Румунією. Положення українського питання і його розвязка в кождій з тих чотирьох держав є инше, і тому треба брати їх під увагу окремо.

Отже я розпічну тим західним кусником України, що називається Східна Галичина, і де цілі сотки літ тріває жорстока боротьба національного самозбереження проти спроб польонізації і де витворилося і розвинулося найбільш національно свідоме ядро усієї України.

Ся територія має 50.577 км², мешкає там 5,378.000 людей, з котрих 68·5 прц. Українців, 18 прц. Поляків, 12·3 прц. Жидів, 0·9 прц. Німців.

Найвища Рада взяла під увагу переважаючу більшість Українців і мала намір зробити зі Східної Галичини автономну країну але під французьким натиском вона позволила мовчки Полякам заняти цей край [illegible]

„Французьке бажання створити вели[illegible]щу — каже національний орган „Наша Думка“ — витворив у Польщі мілітаризм і пристрастне бажання поширити границі Польщі від Балтійського аж до Чорного Моря. [illegible]

[illegible] Европейський мир наступить тільки тоді, коли кождий народ буде мати повну змогу виконати своє право самовизначення. В противному випадку буде тривати далі крівава межиусобиця в боротьбі за волю. Імперіялістичні комбінації не дадуть Европі миру й рівноваги“.

Але не тільки бажання Франції створити велику Польщу спонукує її до змагання анектувати Східну Галичину до Польщі.

Попри політичні, істнували й істнують також поважні економічні причини. Галицька Україна має дуже багату землю. Її копальні нафти займають обєм понад 10.000 км² із яких використано дуже мало перед війною, хоч якість української нафти уможливлює незвичайні матеріяльні доходи.

Нафтовий терен був у великій частині державною власністю, або належав до Українців. Польська політична влада передала сі незвичайні багацтва в руки французьких капіталістів. Дуже визначний також виріб потажу, вугля і мінералів для хемічного та медичного вжитку. Все те загарбали у свої руки Французи, на основі концесій [illegible]

Хай мені буде вільно кинути оком на історію, щоби зясувати краще галицьке питання.

В XI-ім століттю творила Галичина, яка була давнійше неподільною частиною українського князівства в Київі, невалежну державу зі столицею, найперше в Галичі, потім у Львові, а пануюча династія одержала в р. 1253 королівську корону з рук папи Інноконтія IV. В р. 1340 починається боротьба проти Поляків, які зеднались з Литовцями. Після 25 літньої боротьби здобули Поляки цілу Галичину в р. 1366.

Галичина утворила тоді українське воєвідство польського королівства, і стала незабаром полем національного переслідування, релігійної нетерпимости й економічної руїни.

Нарід підіймає часто повстання в XV. і XVI. століттях й освободжується на короткий протяг часу, при допомозі Богдана Хмельницького, гетьмана Великої України. Сі часті повстання приневолюють Поляків розмістити на кождій важній точці польські воєнні кольонії, які дали почин сучасній польській меншости, яка замешкує Східну Галичину.

В р. 1772. прилучено Галичину до Австрії. Скоро тільки в р. 1848. проголошено в Австрії конституцію, зібралася у Львові українська Національна Рада, яка домагалася утворення зі Східної Галичини автономної провінції, в межах давнього галицького князівства, зі столицею у Львові, жадає заведення української мови на місце польської у всіх адміністративних урядах Східної Галичини. 200.000 українських виборців підписало се домагання.

В р. 1850 відділено українську частину від Західної Галичини і надано їй автономію, яку знесено в р. 1851, коли в Австрії вернув абсолютизм, а в році 1860 Галичину злучено знов з польським Краківським Князівством.

Гнет у Галичині став невиносимим, і навіть Дашинські, провідник польської соціялістичної партії, заявив на однім засіданню австрійського парляменту в році 1899: „В Галичині є три і пів міліона Українців, яких утворенням одинокої галицької провінції, зведено до меншости, котра не має вже більше чого сподіватися“.

Від року 1860 ведуть Українці завзяту боротьбу і змагають до поглиблення своєї культури й національної свідомости.

Письменники, як Франко, Стефаник і инші, письменники такого таланту, що на них була би горда кожда европейська нація, стають палядинами свого народу. Мимо переслідувань розвиваються українські школи, гімназії, ліцеї і починається боротьба за власний університет. У Львові твориться український Науковий Інститут ім. Тараса Шевченка, де працюють учені, як Грушевський, Колесса і ин. Поширюється преса, економічні установи, кооперативи, народні книгозбірні.

Галичина стає Пїємонтом цілої України.

В році 1918, після розвалу австро-угорської монархії проголошує український нарід свою незалежність і дає новій державі імя Західно-Українська Народня Република. Національні збори вибирають раду й іменують президентом Петрушевича, члена Української Парляментарної Групи в австрійськім парляменті. До сеї републики приєднуються Українці з Буковини і з Карпат.

В 1919 році проголошено одноголосно зєднання галицької републики з Великою Україною. Але при тім установлено, що аж до остаточного створення великої Української держави, галицький уряд буде розвивати свою діяльність зовсім незалежно

В тім часі Поляки розпочали війну з Українцями. Девять місяців стримувала українська армія удар „нафтової офензиви“, як назвали польський похід европейські політики.

Найвища Рада старалася вмішатися, щоби довести до завішення оружя. Між тим сама Найвища Рада згодилися на перенесення Галлерового війська з Франції до Галичини, одначе під умовою, що сього війська не ужиється проти Українців, але проти большевиків. Та мимо того Польща кинула військо Галлера на Українців і здобула Східну Галичину. Одночасно вона отримала від Найвищої Ради мандат „завести у Східній Галичині цивільну адміністрацію після попереднього заключення договору між союзними державами, точки котрого будуть зберігати автономію території, політичну, релігійну й особисту свободу її мешканців. Сей договір буде опиратися на праві самовизначення, яке мешканці Східної Галичини остаточно виконають“.

В сій країні хочуть Поляки, як самі висловлюються, виконувати культурну місію.

Після конференції в Ґенуї.

Москалі були незрілі для ведення переговорів.

Учасник ґенуенської конференції обговорюючи в Н. Фр. Прессе свої враження з її закінчення пише між иншим: Кождий член конференції виїздив з Генуї з тим глибоким переконанням, що конференція буде продовжатися дальше. Широка струя, якою плили наради розділилася на більше рамен, щоби злитися відтак у новій конференції. В Газі будуть обговорюватися політичні питання, в Льондоні справи фінансові, а в Парижі квестія залізниць, після чого поодинокі підконференції злучаться знова в одну загальну конференцію. Ґоловним завданням ґенуенської конференції було наладнання загально европейських відносин обчислене на спокій і порядок у нутрі та управильнення взаємин між державами.

Важною перешкодою в працях конференції була замітна незрілість Москалів до переговорів. Це можна було завважити вже по тім, що більше арґументували чим переговорювали. Це дасться ліпше зрозуміти, наколи згадати російську відповідь на позитивні предложення других держав, де Москалі безвпинно заявляли, що також инші держави які переходили революцію не виповнили своїх зобовязань. Було рівнож замітне, що Москалі кладучи свій підпис під зобовязаннями, які йшли на міліярди в золоті, робили це незвичайно поважно і серіозно, підчас коли заступники других держав, з цілком зрозумілих причин, відносилися до тих підписів з сумнівом в їх вартість. З другої знов сторони, Москалі не доцінювали обіцянок Анґлії і инших корисно ситуованих та богатих держав і не зрозуміли матеріяльної далекосяжности таких обіцянок. Вони не могли зрозуміти, що умовна обіцянка Анґлії може мати в певних обставинах більшу вартість, чим дуже певні зобовязання Росії.

Погляди Бенеша.

Ческа П. А. доносить: На засіданню сойму склав премієр Бенеш, справоздання про вислід ґенуенської конференції. Справа привернення господарських взаємин з Росією полишена для розвязки поодиноким державам. Що конференція відносно російського питання не принесла повного успіху, то треба приписати це витвореннюся двох діяметрально противних поглядів в тій справі. Ческа делеґація не мала причини змінити своє становище у відношенню до Франції, Англії і Італії з одної сторони та Росії і Німеччини з другої. Мала антанта поступала у всіх справах в тісному порозумінню, ческі делеґати разом з делеґатами малої антанти опустили конференцію з пересвідченням, що спільна їх співпраця мусить бути ведена також в будучности. Д-р Бенеш говорив відтак про свою конференцію з Шобером і мадярським міністром Банф. Генуенська конферен.

ЙОГАН ГОТЛІБ ФІХТЕ

60)

Промови до німецького народу.

Переклав **М. ЄВШАН.**

(Продовження.)

Без сумніву, лише завдяки бажанню як лише можливо найскорше випустити із школи ті діти найскрайнійшої нужди для заробітку на хліб, а все таки дати їм засіб, при помочі якого вони могли би наздогнати перервану науку, зродилося в любячім серці Пестальоцці переціню вання читання та писання, висунення їх майже як цили і вершка народнього образовання, його наівна віра у свідоцтва минулих тисячеліть, що се найкращі помічні засоби в научуванню; бо зрештою мусів би був переконатися, що власне те читання та писання було досі властивим засобом, аби людей окутати в мряку та несвідомість і зробити їх надто мудрими. Звідси без сумніву походять і деякі инші задуми, що суперечать його основній думці про безпосереднє розуміння, а передовсім його наскрізь помилковий погляд на мову як на засіб, аби наш рід привести від неясного розуміння до виразних понять.

На своїм місці ми не говорили про виховання народа в протиставленню до вищих верств, бо ми зовсім не хочемо довше мати народа в тім розумінню, низької та простої юрби, і національна німецька справа на далі не може сього стерпіти, ми [illegible] лише про національне виховання. Має колись прийти до нього, то нужденне бажання, аби виховання все таки як найскорше могло скінчитися, а дитина могла знов стати за роботу, не сміє вже більше проявитися, і мусить бути убите зараз на початку нарад над сею справою. На мою думку не буде вправді те виховання коштовним, заведення зможуть в значній мірі самі себе утримати, а праця не потерпить зовсім; і в свій час я скажу про се свою думку; та коли би навіть таке не було, то ученик безусловно на всякий випадок мусить так довго лишитися в школі, поки його виховання не скінчене і не може бути скінченим; те половинне виховання не є нічим краще від ніякого; воно полишає все по старому, а коли сього хочемо, то радше вже не зачинати й половинної освіти і з гори просто заявити, що не хочемо принести помочі для людства. Відповідно до тої думки читання і писання не приносить ніякої користи для самого національного виховання, як довго те виховання треває, але воно може стати дуже шкідливим, відводячи дуже легко, як се й бувало досі, від безпосередного розуміння до самого змаку, і від уваги, яка знає, що не зрозуміє чогось, коли не зрозуміє його зараз і на місці, до розсіяння, яке потішається тим, що записало собі і не хоче вивчитися колись того з паперу, чого правдоподібно ніколи не вивчиться і взагалі до мрій, що так часто являються, коли хтось придержується букви. Аж на самім кінці виховання і як останній дарун к того виховання на дорогу, можна би ученикови уділити тих умілостей і вчити його при помочі розбору мови, яку він давно вже вповні опанував, винаходити букви та уживати їх; що для нього в його освіті, до якої він вже дійшов, було би іграшкою.

Се що до самого загального національного виховання. Инакше мається справа з будучим ученим. Він мусить колись висловлюватися не лише про самі загально обовязуючі річи, те, що йому лежить на серці, але й мусить також в самотнім розумуванню виявити в бесіді укриту і для нього самого неусвідомлену властиву глибину свого ума і тому він скорше мусить з письмом дістати до рук знаряд того самотного, а все таки голосного думання і вчитися творити; але і з ним треба буде менше спішитися, як досі. Се вияснится нам в свій час докладнійше, коли будемо говорити про ріжницю самого національного виховання та ученого.

Відповідно до сього погляду все, що Песталоцці говорить про звук і слово як засоби розвою духової сили, треба поправити та обмежити. Займатися подробицями не дозволяє мені плян сих промов. Лише ще отся увага, що глибоко входить в цілість. Основу його викладу всякого пізнання дає його „Книга для матерей“ (Buch für Mütter), в якій він між иншим кладе велику вагу на домашнє виховання. Отже насамперед відносно самого домашнього виховання, я вправді не хочу зовсім з ним сваритися про надії, які він покладає на матері; одначе що до нашої вищої думки про національне виховання, то я твердо переконаний, що того виховання, особливо серед працюючих верств, в домі родичів і взагалі без цілковитого відділення дітей від батьків, зовсім не можна ані зачинати, ані продовжувати, ані скінчити.

(Продовження буде.)

ція була першим міжнародним проявом спільности економічних інтересів европейських держав. Конференція довела до вияснення цілого ряду важких справ, при чому показалась мала антанта як чинник консолідаційний. Д р Бенеш закінчив свою мову заявою, що в ніякім разі не можна говорити про неповодження генуенської конференції.

Про Товариства Ліги Націй.

(Докінчення.)

Осінью м. р. засновано Українське Товариство Ліги Націй (для Великої України), а дня 22. січня 1922 р. Західно українське Товариство Ліги Націй для Східної Галичини, Буковини і части Волині, Холмщини, Підляся і Полісся, які договорами Петлюри і рижським договором відділено від території Великої України.

Мотивом утворення окремого Західно - українського Товариства Ліги Націй була постанова арт. 3. статуту Унії Товариств Ліги Націй, згідно з якою в Унії може бути заступлений кождий край (pays) в розумінню державно-правної одиниці. Східна Галичина становить на основі арт. 91. сен жерменського договору окремий предмет міжнародного права і находиться під суверенністю держав Антанти, і тому вона має право домагатися окремого заступництва в Унії. Так само мається справа з північно-західною Буковиною. З другого боку було обовязком Західно українського Товариства Ліги Націй занятися долею тих західно-українських земель, які на основі договору головного отамана Петлюри з 2. грудня 1919 р. і 1. квітня 1920 р. та рижського договору залишилися без ніякої охорони і з природи річи мусіли найти заступництво в нашім Товаристві.

На конституючих Зборах вибрано Президію Товариства, в яку увійшли не тільки представники українського населення на згаданих вище територіях, але також представники національних меншостей Поляків і Жидів, які станули на нашім державно-правн м становищі.

Склад Президії Товариства є слідуючий: Президент д р Роман Перфецький, віцепрезиденти Ернест Брайтер, д р Ізраель Вальдман, б. радник двору д р Олександер Кулачковський, д-р Осип Назарук, надрадник Ілля Семака, д-р Кирило Трильовський, скарбник д р Айталь Вітошинський, головний секретар д-р Олександер Марітчак, заступник о. Йосафат Жан.

Головними органами Товариства є Головна Рада і Загальні Збори.

До Головної Ради Товариства належать: крім членів Президії: б. державний секретар д-р Агенор Артимович, Юліян Бачинський, б. радник двора Осип Каранович, майор Іван Коссак, д-р Дмитро Левицький, президент д р Кость Левицький, радник Лев Левицький, проф. Григорій Микетей, д р Вільгельм Найман, Іван Околот, генерал Захар Павлюх, проф. Евген Перфецький, прокуратор Лев Петрушевич, д р Ярослав Подляшецький, д-р Самуїл Шапіра; як заступники д-р Володимир Залозецький, о. Йосафат Жан, д-р Дмитро Коропатницький, Іван Німчук, Іван Проць.

Товариство зорганізувало Генеральний Секретаріят та окреме Бюро Преси і Пропаганди і утворило дві комісії: правно-політичну й для збирання матеріялів. На основі §. 22. статута Товариство має право творити, згідно затверджувати філії.

В квітні с. р. зголосило Західно-українське Товариство Ліги Націй своє приступлення до Міжнародньої Унії Товариств Ліги Націй. Дня 18. квітня с. р. відбулося в Монахові з нагоди назначеної від 19 — 22. квітня с. р. конференції для охорони національних меншостей засідання Президії Міжнародньої Унії Товариств Ліги Націй, на якім порішено також дві справи, предложені Західно-українським Товариством Ліги Націй, а саме: 1. справу приняття цього Товариства до Унії, 2. справу розглянення положення українського населення під чужими владами на західно-українських землях.

В засіданню Президії взяли участь отсі члени: Президент Унії сенатор Ф. Руффіні (Італія), Віцепрезиденти: В. Дікінсон (Англія), сенатор Г. Ля Фонтен (Бельгія), барон Адельсверд (Швеція), граф А. Менсдорф (Австрія), сенатор д р Я. Брабец (Чехія), Льоне Лінг (Китай), та генеральний секретар Унії проф. Т. Рійсен (Франція).

Між членами Президії, особливож серед представників англійського, французького і бельгійського Товариства Ліги Націй проявилося велике заінтересовання західно українською справою й положенням українського населення під чужими владами. Делегати Західно-українського Товариства Ліги Націй д р Р. Перфецький і д-р Ол. Марітчак подали перед засіданням членам Президії точні пояснення і предложили вичерпуючий меморіял в західно українській справі.

По двогодинній нараді подав Президент Унії сенатор Ф. Руффіні нашій делегації до відома отсі резолюції, ухвалені Президією Унії:

„Справа Західної України. І. Приняття Західно-українського Товариства Ліги Націй. Президія рішає поставити Генеральній Раді прихильне внесення на приняття згаданого Товариства.

2. Справа політичного становища Східної Галичини. Президія, беручи під увагу, що перетяжений денний порядок конференції в Празі утрудняватиме розглянення справи на самій конференції, запропонує Раді визначення окремої Комісії для вислухання Західно-української Делєгації і виявлення в тім напрямі всеї вказаної ініціятиви".

Рішення Президії Унії має для нас першорядне значіння. Згідно з наведеним вище арт. 3. статуту членами Унії можуть бути Товариства, які репрезентують краї (Pays) в розумінню окремих державно-правних одиниць. Своїм рішенням висказала Президія Унії погляд, що Східна Галичина становить окремий предмет міжнародного права, та що вона може бути заступлена в Унії як окремий край. Поважна міжнародня інституція виступила з внесенням приняття Західно-українського Товариства Ліги Націй до Унії Товариств Ліги Націй як рівнорядного члена з аналогічними Товариствами, заступаючими Англію, Францію, Італію і т. д. Се перший великий здобуток нашого Товариства на міжнародній арені, де його представники в недалекім часі підчас загальної Конференції Унії в Празі могтимуть виступити для охорони населення західно-українських земель.

Наше Товариство увійшло в тісніщі зносини з французьким, англійським і иншими Товариствами Ліги Націй, які заінтересувалися надзвичайно долею західно українських земель. Недавно були оголошені в пресі резолюції французького Товариства Ліги Націй в східно-галицькій справі, яке стануло на становищі державної незалежности Східної Галичини і звернулося проти надужить істнуючих на области західно - українських земель влад. Рівнож прихильно віднеслося до заідно галицької справи англійське Товариство Ліги Націй.

Не треба забувати на значіння і вплив товариств Ліги Націй особливо в Англії і в Франції. З голосом їх числяться поважно урядові круги і нпр. англійське товариство зуміло придбати собі числом своїх членів (150.000) великий вплив на англійську публичну опінію. До Президії англійського Товариства Ліги Націй належить м. и. Льойд Джордж, Ескіт, Сесіль і Грей.

Французьке Товариство находиться під протекторатом Президента Републики Міллєрана. Президентом його є сенатор Лєон Буржуа, постійний делєгат Франції до Ліги Націй, головою екзекутивного комітету ректор парижського Університету Аппель, а в склад Ради Товариства входять: міністер юстиції Барту, бувший президент палати послів Думе і бувші премієри: Бріян, Думерг, Полєв, Олександер Рібо і Рене Вівіяні.

Не меньше значіння мають Товариства Ліги Націй инших держав Антанти.

Західно-українське Товариство Ліги Націй за час свого короткого істнування зуміло розвинути корисну діяльність в обороні нашої справи. яка зустрілася з призианням не тільки нашої суспільности, але також посторонних чинників.

Товариство удержує Генеральний Секретаріят (Бюро), де занятих є постійно три сили, організує філії в Празі і на Прикарпатській Україні

Наше Товариство зголосило вже участь на загальну Конференцію Унії в Празі, назначену на час між 3—8. червня с. р., яка між иншим порішить також справи, предложені нашим Товариством Президії Міжнародної Унії.

З огляду на значіння Міжнародньої Унії Товариств Ліги Націй рішення загальної Конференції в Празі матимуть першорядну вагу для західно-української справи.

Віденъ, дня 14. мая 1922.

Д р Олександер Марітчак.

З Англії.

Під цим написом будемо від часу до часу поміщувати останні вісти з великого англійського щоденника „Daily Express“. — Це щоденник легко консервативного напрямку, видавзний на американський спосіб великим накладом гроша. Має багацтво інформацій, розходиться дотепер в більш як міліон примірників денно.

Після ґенуенської конференції.

Про невдачу конференції в Генуї находимо статтю під нап. „З далека від Европи“, в якій між иншим говориться:

Наш премієр боровся знаменито проти ріжних божків, та сим разом їх фальшива гра вийшла горою.

Французька опозиція, большевицькі шикани, таємна умова російсько німецька знівечили його ідеалістичні змагання віднови і відбудови центральної Европи. Нашою опінією в тих умовах являється девіза: „з далека від Европи“. Коли взагалі кому могла повестися справа в Генуї, то лише одинокому Л. Джорджови. Його престиж без сумніву є дуже великий. а його спосібности давати собі раду в найскрутніщих дипльоматичних ситуаціях є справді незрівнані. Це признають і найбільші його противники.

Він ішов до Генуї в найліпшій вірі, що через це причиниться хоч до якогонебудь упорядкування так страшно через війну заплутаних справ Европи.

Одначе конференція скінчилася фіяском. Франція відграла ролю, з якою ми ніяк не погоджуємо, але принайменше консеквентну до все занятого становища. Большевики навпаки були цілковито неконсеквентні і незрозумілі, чого властиво хочуть.

Тепер являється перед нами вибір між новою комбінацією з Росією і Німцями з одного і Францією, Бельгією та Польщею з другого боку. Нові ріки крови може бачити ще навіть теперішня генерація.

Супроти цеї страшної можливости можемо дати одну раду горожанам Брит. імперії, а саме держатися з далека від Европи, коли вона не іде за нашими радами. Се традиційна політика „Торів“, від часів, коли зломано перевагу Людвика XIV. в Европі. Поворот до неї вказаний особливо тепер, коли ми мали би вибирати між розривом з Францією, з якою получили нас звязи спільних посвят і жертв та спільної небезпеки з одного боку — і потреба попирати її сліпу політику, що може привести до нового проливу крови з другого.

До нашого премієра кличемо радісно: Витай нам в дома і оставай з нами.

Ірляндські справи.

В ірляндській справі, як відомо, після заключення угоди між Льойд Джорджом і провідником поміркованих Сінфейнерів, Михайлом Колінсом, прийшло до розриву між партією цього останнього і екстремною партією Де Валери, який виявляв себе дальшою збройною боротьбою. В останних днях навязано взаїмні переговори, а головний помічник Де Валери Болянд поставив в сінфейнерськім соймі (Дейль) внесення на відрочення нарад аж до сфіналізовання угоди та на припинення на цей час обостороннoї рекрутації до ірляндської армії. Це внесення принято. Нові вибори до Дейль розписано на 16. червня.

В полудневій Ірляндії в 7 фабриках з причини непорозумінь що до платні, робітники силою переняли управу і установили „совітський режим“.

Спроба навязати купецькі зносини з Німеччиною.

Ще до недавна кождий німецький продукт був бойкотований в Англії. Тепер починає змінятися цей загальний антинімецький настрій. Між иншими спроваджується вже німецькі фільми та англійські газети підносять їх вищість над англійськими а навіть і американськими.

Приноровлення бездротного телефону.

Перед декількома днями заповів в парляменті міністр почт, що запроваджується уже за невеликою доплатою привaтні станції для ві[...]

бирання розмов бездротним телефоном. В своїй промові сказав він між иншим: Сподіюся, що за який рік, два, кождий з ваших виборців, шановні посли, зможе в своїй хаті свобідно слухати бесіди, яку ви тут в сій палаті будете виголошувати.

Дня 11. мая зарядило видавництво „Дейлі Експрес" перше практичне приноровлення цього епохального винаходу.

Того самого дня у великій салі „Олімпії" в Льондоні перед 15.000 вибраної публики відбулося змагання славного французького боксера Карпантіє з англійським боксером Люіс. „Дейлі Експрес" заанґажував для себе світ. чемпіона в боксованню Американця Демпсея, що саме відвідав Анґлію і Льондон, щоби зараз по скінченню змагання бездротним телефоном подати звідомлення про перебіг його. І справді в пів години по скінченню (побідив в першім зараз ронді Карпантіє), у всіх великих містах Европи і Америки, на великих пароплавах, що находяться на Океані, а навіть в далеких американських фармах могли чути голос Демпсея, з подрібним звітом про перебіг боротьби та її вислід.

При цьому варто пригадати поступ людської інвенції на цьому полі:

1837 р. перша практична проба електричного телеґрафу.

1858 р. перша телеґрама передана атлянтійським каблем.

1887 р. винахід струй Герціґа.

1896 р. Марконі демонструє практичність бездротного телеґрафу.

1901 р. Марконі посилає бездротний телеграм через Атлянтик.

1922 р. Бездротний телефон пересилає розмову на цілий світ.

Я. О.

Преса.

Англія і Франція.

„Kölnische Zeitung" з 16. ц. м., підчеркуючи мінливість образу ґенуенської конференції пише: „Мусить прояснитися майбутнє відношення між Анґлією і Францією. Переговори мусять вияснити, чи це відношення буде ослаблюватися чи скріплюватися. Вирішення сього питання вплине на майбутнє унормовання справ Европи. Так російське питиння в цілім обємі, як і плян розоруження та питання східно-европейських границь будуть унормовані щойно після прояснення і розграничення анґлійських і французьких інтересів. Під знаком питання вислід конференції відносно пакту про розоруження. Він не охороняє Німців ані перед французьким ані польським нападом, а про вартість російського підпису годі себе оманювати: Росія не визнає грабіжи Бесарабії, а Українці не визнають положення, сотвореного в Східній Галичині".

Італійська преса і Польща.

Краківський „Час" з 24. мая жалується в кореспонденції з Риму п. з. „Італійська преса і Польща", що італійська преса відноситься до Польщі майже без виїмку крайно неприхильно або бодай з упередженням. „Від ґерманофільського „Paese" до національних орґанів — пише „Час" — чується одну й ту саму нотку, хоч з певними відтінками: повне необзнайомлення з Польщею і прямо анальфабетизм, де ходить о польські справи або справи звязані з Польщею. Нема таких видумок на Польщу, яких не містила би радо італійська преса".

„Вісти з Берліна і Москви тут в найбільшій мірі міродайні. Українські і литовські місії доливають також каплю по каплі. Врешті містять багато „депеш" зі Штокгольму, двоякого рода: одні з надбалтійських країв, які стараються представити антипольський настрій в тих краях, — другі, це вісти про близьку польсько-російську війну. А тому, що більшість італійських публіцистів вірить в навернення Сходу через українську церков, через те й з того боку (українського) не бракує нічого до цілости образу".

Далі пише „Час", що підчас ґенуенської конференції через велику осторожність польської делеґації не було справді в пресі більших нападів на Польщу, але й не добачено ніде зрозуміння польських домагань. „Навіть до польсько-італійського торговельного договору, який є добрий і для Італії, преса віднеслася зовсім байдужно".

Тому „Час" з радістю пише про заповіджений приїзд італійських журналістів до Польщі та взиває компетентні круги, щоби приняття гостей було таке, що могло би змінити італійські погляди на польську справу.

Тверезий анґлійський голос.

Анґлійська преса веде дальше протифранцузьку кампанію. Відомий публіцист Ґарвін, прихильник політики Л. Джорджа пише в „Observer":

„Заказані теми постійно стукали до вікна в Ґенуї. Французьким політикам в Ґенуї показано виразно, що німецькі відшкодовання належить оцінювати розважною мірою. Поанкаре знає вже тепер, що його становище в цій справі мусить улягти зміні. Кромі цього як найвиразнійше виявилося, що після 8-місячного речення мирового пакту, мир тільки тоді буде збережений, о скільки переведеться практична зміна теперішних територіяльних границь у Східній Европі. Сьогодня є певним, що ні Бенеш, ні Чехословаччина не думають підставляти шиї в обороні хвилевого і надмірного побільшення Польщі, яке на довший час не дасться вдержати. Тісна злука Німеччини й Росії, що представляє разом 200 міл. людей, є фактом, який муситься признати. Франція повинна мати цей факт завжди перед очима, бо инакше скорше чи пізнійше вони її знищуть". („Жечп." ч. 139).

Польща.

Віцеміністер і „лапуфка".

В польськім соймі внесли дня 23. мая посли Мейснер і Черневскі сензаційну інтерпеляцію, в якій головному оборонцеви тютюневого монополю, віцеміністрови фінансів Мікулєцкому закинули хабарництво (łapownictwo).

Інтерпеляція каже, що будапештенський купець С. Бальтінґ зізнав у Відні, на підставі оповідань властителя швайцарської фабрики тютюну Гейберґа, що той властне Гейберґ в жовтни 1919 року одержав доставу тютюну для польського монополю дорогою перекуплення цілого ряду висших польських урядників м. и. теперішнього віцеміністра скарбу Мікулєцкого. Мікулєцкому мав дати Гейберґ пів міліона марок, яким мав поділитися ще з директором ґенеральної дирекції монополю Зеліґером.

Підкупивши тим робом ще ґенерального секретаря мон. дирекції Наперальского і урядника Фіделюса, одержав Гейберґ доставу тютюну, хоч його оферта була дорожша о 2 фр. за 1 кґ., як инші оферти.

Мікулєцкі обіцяв оправдатися. В тій справі розпочато слідство.

Виїзд з перешкодами.

Виїзд Пілсудского, плянований в тих днях, до Білгороду і до Букарешту з незнаних причин відложений.

Більчевскі в Римі.

Архиепископ Більчевскі був на авдієнції у папи.

Шевченківські свята.

Камінне п. Надвірна.

Заходом управи місцевої чит. „Просвіти", яку відновлено 30. квітня ц. р., відбувся 14. травня ц. р. в селі Каміннім п. Надвірна, величавий концерт з нагоди 61-літних роковин смерти найбільшого пророка визволення України — Т. Шевченка. В програму концерту ввійшли такі точки: 1) Вступне слово про відношення Шевченка до Московщини як держави виголосив п. Михайло Бойчук, 2) Спів, міш. хор хлопців і дівчат: „Боже великий, єдиний", 3) Деклямація: „Кавказ" — Осип Висіцький, 4) Спів — міш. хор.: „Хор циганів", 5) Деклямація: „Розрита могила" — Маруся Данилюк, 6) Спів — міш. хор: „Ревуть, стогнуть гори хвилі", 7) Деклямація: „Іван Підкова" — Івась Тимчук, 8) Спів — міш. хор: „Козаченьку, куди йдеш", 9) Сценічний образок на одну дію: „Два домики і одна фіртка".

Поодинокі точки програми були виконані з великою стараннистю, чуттям і захопленням. Як в минулому так і в цьому році концерт,izза браку власної відповідної салі, мусів ще відбутися в сільській стодолі. Та ця обставина не зменшила торжественности концерту ні трохи. Навпаки, простора стодола, причепурена зеленю, гарною сценою та великим заквітчаним портретом Шевченка, була заповнена селянами з Камінного та із сусідних сіл, Лядське, Тисьменичани, Виноград, Волосів і пр. Були на концерті навіть мазури з поблизької кольонійки (що правда, ще передвоєнної). Всі учасники концерту були дуже вдоволені і винесли з нього як найкращі враження; всі розходились домів з сильною вірою в кращу майбутність. Хай цей концерт, що відбувся в Каміннім, невеличкому, підкарпатському селі, послужить наглядним доказом для других, що при допомозі і добрій волі місцевої, сільської інтеліґенції можна повести хоч сяку-таку національну роботу навіть в такому лихолітті, в якому зараз живемо. Частину доходу з концерту в сумі 8000 мп. призначено на фонд „Учітеся", а решту на потреби місцевої читальні.

Необхідно згадати б, що найбільше праці по влаштуванні концерту поклали: місцевий пан-отець Волод. Самотулка, управитель місцевої школи Мих. Тимчина (останній головно з технічного боку), за що належиться їм щире українське спасибіг. Вкінці побажаємо громадянам Камінного, щоби на слідуючий рік святкували це свято вже у власному „Народному Домі". Початок до того вже зроблений, треба лише далі хотіти, а все піде щасливо.

Учасник.

Дописи з краю.

Перемишль.

Святочний вечір в честь О. Кобилянської.

Трийцятьлітний ювілей письменницької діяльности Ольги Кобилянської вшанувало громадянство Перемишля дня 17. ц. м. святочним вечером, в якого склад входили: реферат, дві деклямації і музичні продукції. Вечір розпочала п-на Чеховичівна, котра виголосила Марфієвича „Привіт" О. Кобилянській і видобула з цього принагідного вірша все, що можна було.

Основою вечера був старанно оброблений, одначе дещо за довгий реферат п-ні Авдиковичевої про життя й творчість Кобилянської, в якім подала прелеґентка духову сильветку письменниці та характеристику її типів.

На другу деклямацію вибрано — також не дуже то щасливо — Уляни Кравченко — „Україно, єдина Ти". Цей доволі тяжкий вірш виголосила п-на І. Вариводівна, поборюючи з неабияким успіхом усі його трудности і підкреслюючи зручно його сильнійші місця. Загалом у п-ни В. небуденний декляматорський талант, який рішучо не повинен змарнуватися.

Музична часть вечера складалась із чотирьох хоральних точок, сопранового соля і фортепянової точки на 4 руки. Інтересно, що кожда з хоральних точок була виконана иншим хором. Найкраще що до голосів і точности виконання представився хор (потрійний жіночий квартет) семинаристок під управою п. Б. Вахнянина, хоч у виконанню народніх пісень, укладу Д. Садовського („Ой Морозе" і „Як би мені черевики") було за багато патосу й театральности. Також мішаний хор „Пер. Бояна", який виконав мельодійну і складну „Осінь" В. Березовського під батутою автора і жіночий хор ґімназії Дівочого Інституту, що під орудою п. Данилевич відспівав з бравурою баркарольову „Пісню без слів" Мендельзона, підложену до слів Гребінки „Човен" — виявили себе зовсім гарно та дали свідоцтво неслабучої музичної праці в Перемишлі. Слабше трохи випав мужеський хор, що відспівав кілька пісень з „Козаків" Колесси.

Сопранове сольо п. Волянської, котра відспівала дві пісні Людкевича „Колисанку" і „Тайну" і Б. Вахнянина „Сирітку і Соловейка" — як наддаток, — виказало всі гарні прикмети співачки-аматорки, яка без претенсійности вміє віддати кождій пісні, що їй належиться.

Загальне заінтересовання викликало виконання орхестрального Valse mélancolique Людкевича на фортепян на 4 руки (пп. О. Ціпановська і І. Негребецька), яке було під кождим оглядом взірцеве.

о-с.

Богородчани.

Кружок У. П. Т.

Дня 14. мая ц. р. відбулися в салі філії тов. „Просвіти" в Богородчанах загальні збори Кружка Українського Педагогічного Товариства при численній співучасти міщанства, селянства та інтеліґенції. Звіт з діяльности Кружка за минулі роки зложив учитель Скаленчій. Зі звіту годиться піднести дуже інтензивну діяльність, яку розвинув Кружок, збираючи жертви на „Рідну Школу". До нової старшини Кружка вибрані: кондукт. адз. Омелян

Гординський як голова, о. П. Городецький як містоголова, Скалецкий, Підлуська, Кочкодан, Гарасим і Савків як члени і нотар Петро Жуковський та І. Проць як заступники. Кружкови покладено загальними зборами головним завданям спрямувати всю свою діяльність на оснований в Богородчанах захоронки і гімназійних курсів. Членську вкладку на біжучий рік установлено в висоті 500 мп. Слід зазначити зрозуміння ваги „Рідної Школи" зі сторони богородчанського міщанства, яке численно вступає в члени Кружка і своєю жертвенністю помагає старшині Кружка здійснити покладені на неї завдання.

при участи 2000 делегатів. Предметом нарад була ратифікація договору, заключеного між Колінсом і Де Валерою і справа перемиря. По довшій дискусії ратифіковано договір. Конгрес відложено до понеділка.

Димісія канцлера Шобера.

Відень. (ПАТ.) ВКБ. Президент прийняв просьбу канцлера Шобера о звільнення його з уряду і заразом поручив йому разом з цілим кабінетом вести урядування до часу іменування нового кабінету.

Совіти мобілізують.

Париж. (ПАТ.) З Москви доносять, що правительство совітів зарядило мобілізацію в округах Дону, Терека, Кубані і башкірської републики, щоби сформувати кадри пограничної сторожі.

РІЖНІ ВІСТИ.

Український радянський уряд і Чехословаччина.

Український радянський уряд звернувся до чесько-словацького уряду з домаганням розвязання Петлюрівських військових організацій і загрозив на випадок відмови, що заарештує чесько-словацьких горожан на рад. Україні як закладників.

Італійсько-совітські взаємини.

Радіо з Москви доносить: Як вачувати, заноситься на заключення совітсько-італійського торговельного договору. Має він містити також гарантійні клявзулі для розвитку торговельних зносин між Італією і Росією.

Римська преса заповідає, що небаром буде заключений торговельний італійсько-совітський договір, що міститиме клявзулі, гарантуючі торговельну пенетрацію Італії до Росії.

В італійських політичних колах обговорюють широко факт, що Сканцер і Факта взяли участь в прийняттю на запрошення совітської делегації. Це перший раз, що були вони гістьми членів совітського правительства. Зазначують також, що тоасти виголошені Фактою і Чічеріном були дуже щирі, з чого догадуються, що переговори, які саме ведеться за заключення італійсько-совітського договору, мають вигляди на успіх.

Гінденбург у Східній Прусії.

Польські часописи пишуть, що ген. Гінденбург прибув до Піляви і має відбути подорож по Східній Прусії. Метою подорожі Гінденбурга має бути навязання контакту з німецькими військовими організаціями у Сх. Прусії.

Красін совітським послом в Берліні.

„Голос Росії" подає з Риги, що ВЦИК іменував Красіна совітським послом в Берліні.

Зміна в совітськім посольстві в Варшаві.

Польські часописи довідуються, що представник сов. Росії у Варшаві Карахан, котрий під цю пору заступає в Москві неприсутного Чічеріна, не вернеться вже до Варшави. На його місце має прийти Оболенский.

З Далекого Сходу.

З Чіти доносять, що значні сили каппелівців при допомозі Японців, розпочали наступ на Ольгинський приморський район, зайнятий червоними. (Рпр.)

Патріярх Тихон остає на своїм становищі.

По донесенням з Москви, патріярх Тихон не уступив зі свойого становища, тільки передав часово виконування своїх обовязків петроградському митрополитови Веняминови. Справу уступлення патріярха може рішити тільки всеросійський церковний собор. Під цю пору патріярх Тихон ізольований цілковито від окруження і находиться під доглядом сторожі з агентів чрезвичайки.

Суд над патріярхом Тихоном відбудеться з початком червня. Обжаловувати буде Криленко. Большевики приготовляють скликання собору, який мав би вибрати на патріярха покірного їм епископа. (Рпр.)

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

НОВИНКИ.

— Свято в память шестих роковин смерти Ів. Франка. В неділю дня 28. ц. м. в салі українського театру у Львові відбудеться святочний концерт для вшанування памяти Ів. Франка. Концерт відбудеться заходом тов. „Воля" і студентів-соціялістів при співучасти академічного хору „Бандурист" співаків Маслюка, Семаня, Краснопери, пнн Січинські і инших. Хор „Бандурист" відспіває між иншим Ліста: „Хор робітників" (басове сольо Маслюка при акомп. хору і форт.).

— Осторожно з провокаторами! По бережанськім окрузі крутиться якесь підозріле індивідуум, представляється як син посла Тимотея Старуха, що утік з Чехії з української армії а до Бережан до батька боїться іти, щоби його Поляки не арештували, тому криється по полях. При тім розповідає неймовірні річи про нашу армію, що Англійці ідуть нам на поміч і т. п. Дня 21. ц. м явилося 3 господарів з села Бишок у мене в Бережанах повідомити мене о перебуванню мого мнимого сина в Бишках у них в гостині. Коли я селянам пояснив, що я жадного сина в Чехах не мав і не маю, що то буде якийсь волокита а радше провокатор і щоби його прогнати і до жандармерії відставити, бо такий провокатор готов їх в біду впхати, тоді ошукані селяне пішли зараз до дому прогнати провокатора. Се нехай буде осторогою для других. — *Тимотей Старух, б. посол.*

— „Для хліба"! В нашій редакції зявився п. Богдан, про котрого в останнім числі була нотатка, що він працює як перекладач в органі „Оброни народовей" „Хлопська Правда". П. Богдан заявив, що він в ніякій формі не співробітничає ані в „Хлопській Правді" ані в „Ріднім Краю", а є тільки, як каже „для хліба" бухгалтером в адміністрації „Рідного Краю". Оправдання п. Богдана мало що зміняє. В пошуканці за легким „хлібом" опинився в товаристві Твердохлібів... А в їх товаристві вже легко посуватися щораз то дальше, на легкий заробіток у відповідних інституціях...

— Ординанс польського полковника убійником і грабіжником. Під таким заголовком пише „Газета поранна" з 25. ц. м.: Вчора арештовано в вестибулю двірця Львів-Підзамче ординанса полковника Кучевского з 19. пп. стаціонованого на цитаделі у Львові. Ординанса Владислава Шимковіча, вояка 19. пп., розпізнав поліційний агент, як пошукуваного з давна убийника Блажея Фаліньского з Радехова, реемігранта з Америки, якому Шимковіч зрабував привезені долярі. Крім того Шимковіч вмішаний в рабунковий напад в погорецькім лісі.

— Теля за 250 польських марок. З Дрогобиччини пишуть нам, що в липни 1921 р. дістав поліційний постерунок в Унятичах з дрогобицького староства дозвіл закупити собі з вільної руки по оціночній вартости для себе худобу на селі на зарізь, хоч торговля худоби по польському закону була вільною і відбувались торги. Поліціянт Рейзеро ич з товаришем удався на таке купно до Жида Саламона Бергера в Нагуєвичах, прибравши до оцінки наказного війта С. Тимишина і одного ще оцінителя. Вони оцінили шестимісячне теля по реквізиційній вартости на 250 мп. а по звичайній 2000 мп. Державні поліціянти виплатили 250 мп. і забрали теля для себе на зарізь. Бергер завізвав оцінителів до суду за це нерозважне оціненя о відшкодовання по дійсній вартости 10.000 мп., але програв в дрогобицькім і відкличнім суді цей процес і має ще заплатити майже стільки коштів, бо суди були переконання, що оцінителі в добрій вірі оцінили теля низько, уважаючи старостинський довзіл за наказ реквізиції за низьким відшкодуванням. Польська прокуратура також нікого не потягнула за це поліційне вільне купно до відшкодування, бо польський суд її про цю, цікаву реквізицію купну не повідомив. Це подаємо до відома послови Заморскому у Варшаві для закінчення його збірки документів.

— Поліція бє жебраків. На Великдень 16. м. м. переходив через село Рунгури п. Печеніжин ославський жебрак-бідняга і ніс на плечах вижебрані у добрих людей „перепічки". Жебрака стрінув паньствовий поліціянт Станіслав Мафтієвич і зажадав легітимації. Тому що жебрак легітимації не мав, запровадив його поліціянт до хати Юрка Ланчинського, де приказав висипати „перепічки", причім справив багнет до грудей жебрака. Перестрашений жебрак зловив рукою за багнет, а поліціянт обернув ним і покалічив жебракови руку. Тоді взяв його костур і почав бити. Це бачила також мати Юрка Ланчинського. Опісля повів жебрака на постерунок, бючи його дальше. Коло Тулача впав жебрак на землю; тоді прийшов другий поліціянт і вже били в двох. Жебрак ледви доволікся до постерунку. Тут забрали йому „перепічки", а самого вибили і викинули як пса.

— Синьо-жовта краска дразнить. В часі сьогорічної письменної матури в гімназіях в одним з галицьких міст зайшла така пригода. Абітурієнт В. Г. вертаючи зі школи ніс в руці синю бібулу обвинену жовтою бібулкою. Його стрінули три поліціянти і задержали жадаючи, щоби показав, що несе. На своє превелике здивовання замість „гранати" або иншого „небезпечного матеріялу" відкрили синю бібулу обвинену жовтою бібулкою.

— Підвишка трамваєвих цін у Львові. Дирекція трамваїв у Львові начислює від 1. січня ц. р. 51 міліонів марок дефіциту. Тому задумала ратуватися підвишкою білетів. Від тепер буде коштувати звичайний білет 40 мп., пересідка 50 мп., їзда на дворець або з двірця 60 мп., оплата за пакунок 60 мп., контрольний білет 80 мп., ранішний білет (перед 7 год.) 30 мп. Абонаментова карта довільної їзди в місяць 3200 мп., дворазової їзди 1600 мп., для шкільної молоді 500 мп., з пересідкою 700 мп; впроваджено нові бльочки в ціні по 350 мп., зглядно 450 мп. (з пересідкою) управнюючі до 10-разової їзди.

— Товариство наукових викладів ім. Петра Могили уряджує в четвер дня 25. ц. м. виклад проф. д-ра О. Тисовського на тему: „Розвій жива в природі", в пятницю 26. ц. м. д-ра Ст. Балея на тему: „Досліди над духовими проявами чоловіка" — докінчення, в суботу 27. ц. м. д-р В. Щурат на тему: „Пантелеймон Куліш і його творчість" дальший тяг. Початок о год. 5. Вступ вільний.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Італійсько російський договір.

Рим. (ПАТ.) Сьогодні підписано в Генуї італійсько-російський договір. Зараз після підписання договору Чічерін виїхав до Риму.

Заступники Італії в Гаазі.

Париж. (ПАТ.) „Матен" доносить з Риму, що бар. Авецана і сенатор Конті будуть представниками Італії в гаській комісії.

Французькі ради Румунії.

Париж. (ПАТ.) Авас. Як доносить „Журналь", перебуваючий тепер в Парижі румунський президент міністрів Братіяну відбув нараду з марш. Фошем, при чому питався, які є наміри французького правительства на випадок, колиб Румунію заатаковано. З французької сторони порадженo Братіяну якнайдальше йдучу розвагу для найповнійшого загарантування справедливих прав Румунії. Рівночасно заповіджено, що Франція не забуде обовязку солідарности супроти своїх східних союзників.

Спека в маю.

Льондон. (ПАТ.) Температура виносила тут сьогодні 89° Фаренгайта.

Париж. (ПАТ.) Вчера дійшла тут температура до 32° Ц., що становить максимум ніколи в маю не нотоване.

Міжнародня конференція в справі позички для Німеччини.

Париж. (ПАТ.) ВКБ. В готелі Асторія, осідку репараційної комісії, зачинається сьогодні передп. міжнародня конференція банкирів у справі позички для Німеччини. В конференції беруть участь Де Лякроа (Бельгія), Д' Анеліо (Італія), Саржан (Франція), Кіндерелі (Англія), Секіба (Японія), Перпонт Морган (Зєд. Держави), Бісерінг (Голяндія) і Берґман (Німеччина).

Париж. (ПАТ.) Тел. Комп. Перпонт Морган прибув тут учера веч. Перше засідання фінансової комісії почалося нині о год. 11. передп. Наради потриватують 3—4 днй. „Матен" довідується з окруження Моргана, що вигляди нарад тепер гірші як перед 6 тижнями, а то наслідком генуенської конференції. Щоби можна осягнути успіх, мусить Німеччина насамперед дати гарантію, а по друге вірителі мусять набрати довіря. Америка зробилася здержлива наслідком німецько-совітського договору, заключеного в Рапальо і наслідком уступчивости держав для большевизму.

З Ірляндії.

Льондон. (ПАТ.) Авас. По донесенням льондонських часописів число шін-феністів, арештованих на приказ ульстерського правительства осягнуло останніми днями 1500 осіб. Ірляндці підпалили останніми часами цілий ряд замків в округзі Антрім, а м. н. замок Гарентевер, що належить до Черчіля.

Відень. (ПАТ.) „Журналь" доносить з Дебліна, що шін феністи відбули надзвичайний конгрес

ЧОРТКІВСЬКИЙ ВІСТНИК.

Закриття українського коедукаційного семинара.

Ще за австрійських часів істнував у Чорткові державний утраквістичний коедукаційний семинар. 1918 р. перемінився він сам з себе на державний український; польські фреквентанти опустили заведення і заснували собі приватні польські семинарійні курси 1919 р. — як тільки Сх. Галичину заняли Поляки —, польські приватні семинарійні курси стали державним польським семинарем, а державний український семинар — пряме продовження старого австрійського державного заведення — став приватним українським коед. семинарем в Чорткові. І цей прив. український коед. семинар у Чорткові істнував від 1919 р. до 20. квітня 1922 р. цілком легально без більших перепон. Щой но 20. IV. ц. р. приказало чортківське старосто (ч. розп. 6664 22) Кружкови УПТ., що власне веде той семинар, — розвязати його, мотивуючи ось так: „Zarządzam zamknięcie ukr. pryw. seminarjum naucz w Czortkowie.. na tak długo, dopóki nie ustyni się zadość warunkom ustawowym, ponieważ zakład ten powstał bez zeswoienia władz szkolnych...“

На це відповіло чортківське УПТ. письмом з 2. мая ц. р. у тім змислі, що всі вимоги, жадані Кураторією і Повітовою Шкільною Радою, вже полагоджені, нащо як доказ наведено реціпис листа з 10. квітня ц. р. Та мимо того старосто в Чорткові надіслало на руки голови тут. Кружка УПТ. д. Мик. Малицького такий розпорядок з 9. мая 1922 р.:

Starostwo w Czortkowie.
L. 7995/22/Alt.

Na przedstawienie wniesione do tutejszego Starostwa de praes: 2. maja 1922. L. 7744. zewadamiam Zarząd Koła ukraińskiego Towarzystwa pedagogicznego, że wobec wyjaśnienia tutejszej Rady szkolnej powiatowej z 5. maja b. r. L. 951. nie widzę powodu do zmiany tutejszego zarządzenia z d. 20. kwietnia b. r. L. 6664. i wzywam Zarząd Koła ukraińskiego Towarzystwa pedagogicznego do bezwarunkowego natychmiastowego zastosowania się do tegoż pod rygorem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karnej i zastosowania środków przymusowych.

Starosta:
Topolnicki.

Як видно отже староство не приняло до відома пояснення У. П. Т. з дня 2 мая б. р., тільки звернулося з ним по інформації до голови тут. Повітової Шкільної Ради, до інспектора Бутиковского, який вже так „поінформував“ що староство рішилося закрити заведення. Проти такого поступовання внесло тут. У. П. Т. сейчас рекурс до Тернопільського Воєвідства, в якому зазначується, що приноровлення такої міри як закриття заведення серед шкільного року не може уважатися обявом обєктивного трактовання справи зі становища обовязуючих законів, а виглядає радше на шикану, недостойну Уряду сповняючого функції публичної державно адміністрації.

Яка буде відповідь на рекурс — побачимо... На всякий раз більше як дивним, що істнування українського коедукаційного семинара в Чорткові — зрештою відоме всім громадянам Чорткова й околиці, так само й приняте до відома як істнуюче Кураторією шкільного львівського округа 22. грудня 1921. року ч. 1564 — стало нараз заквестіоноване аж в третім році свого його істнування і то аж на самім кінці шк. року.

Новий метод перетягання на латинський обряд.

Як тільки жениться греко-католик з дівчиною латинського обряду, дістає до виповнення від лат. ксьондза такий друк:

L...

Czortków, dnia ... 192...
Do
Wielebnego gr. kat. Urzędu parafialnego w Czortkowie.

W myśl art. VI. ust. z dnia 25. maja 1868. Nr. 49. Dz. p. p. zawiadamiam, że ... urodz ny dnia ... w ... zgłosił dnia ... w tut. Starostwie swe wystąpienie z gr. kat. kościoła.

Starosta . . .

Охорона залізничого шляху.

З невідомих причин зарядило тут. Староство населенню Вигнанки і Переходів пильновання цілими ночами залізничого шляху під загрозою кари.

Стягають „данину“...

У Білому біля Чорткова „зафантовано“ у братів Соробеїв — 2 подушки, у Петра Запотічного — кожух, у Томашівського — кожух. Все на „данину“... Притім цікаво, що на перший раз вибрано цих кількох господарів зпоміж всіх у селі: — полюють відай на пострах... 19. квітня відбулася ліцитація над „фантами“ у Білому: ніхто не купив...

Насильний асентерунок до польських легіонів.

Щось в роді „дикої бранки“ діється в Чортківщині; зазасентеровано насильно нпр. гр. кат. Павла Волянського, гр. кат. Василя Антонюка, гр. кат. Івана Кобузя і гр. кат. Василя Хмелика. Всіх з Білого ad Чортків. Василя Хмелика вже пустили з тюрми після того, як він заявив у рапорті, що є Українцем і не бажає служити у польському війську.

Виступ жандармів в Залісю.

У Залісю біля Чорткова мало відбутися святочне представлення у тамошній читальні „Просвіти“. Подання о дозвіл на представлення внесено 7. квітня б. р., одначе до 17. квітня як до дня, на який громадяне Заліся приготовили представлення, не вернуло воно від старости. Громадяне порозуміли це, як дозвіл і зачали представлення. Тут і влетіло трьох жандармів, поломило лавки, повибивало вікна, подерло гардеробу, вирвало сцену, поперекидало всьо на сцені і т. д. Шкода — скромно обчислена — на 42.000 мп. На справних жандармів внесено через канцелярію мецената д-ра Антона Горбачевського скаргу до суду...

Конфіската українських часописей.

Забирання часописей з чортківської почти вже цілком буденним фактом. Вже навіть ніхто й не думає протестувати...

Бідний часопис не може ніяк дійти до рук читача... Бо навіть якщо вдасться йому уйти конфіскати на почті і якщо зможе дійти аж до даного громадського уряду. на пр. до гром. уряду на Старім Чорткові — то й тут є кому конфіскувати... Академик О. Яхницький дістав навіть такого рода посвідку:

„Potwierdzenie. „Hromadzkyj Wistnyk“ 14 sztuk. Czasopismo z rozmaitych dat na imię Jachnickiego po dzień dzisiejszy z Urzędu gm. Czortków St. z stały zakwestyonowane. Czortków, 14. 4. 22.

Zabłocki, st. posterunkowy.

Конфіскаті підлягають також всі инші українські часописи і видання...

1. мая в Чорткові.

У першомайському святі не взяли тут. робітники-Українці ніякої участи. PPS. ухвалила резолюцію про ненарушимість границь на сході! Соціялізм sui generis.

Розстріл.

Дня 6. мая розстріляло 9 польських легіонерів (з причини відсутности ката) бувшого Галерчика Юзька К. за кількаразові морди і рабунки. Цілий день було про що в Чорткові говорити.

Могила українських борців.

Мимо цього, що вже більше рік як заснувався тут т. зв. Комітет охорони могил наших борців — не виявив він ніяковської праці... Могила пятьох борців за волю народа, що переплатили наступ Г. А. в Чорткові 1919 р. своїм життям — була би цілком забута і занедбана, якби не цілком посторонні добрі люде, що одначе виявили неабиякий патріотизм... Стараннєм Михайла і Осипа Юрчака та Якова Галиляка, залізничників в Чорткові, сьогодня могила борців чисто підсипана, з залізним, високим хрестом на середині, з синьо жовтими лентами на вінці... Названі готовлять вже й залізний парканець навкруги могили і гравірують табличку з написом... У могилі спочиває між иншими стрілець Юрко Добринюк з 1. полку, 3. с. У Великодний понеділок відправлено заходом тих самих патріотів нагробний парастас... Честь їм...

Особисті вісти.

Дня 1. мая ц. р. відвідав тут. українську гімназію інспектор д-р Володимир Левицький.

Дня 6. мая ц. р. відвідав Чортків еп. Григорій Хомишин.

Рух у Товариствах.

Дня 23. квітня відбулась тут в рамени тов. „Союза Українок“ „Посвяточна Вечера“ з датками на українські школи. На ту саму ціль відтанцьовано „Вечерниці“ з рамени тут. У. П. Т. у салі гром. уряду Старого Чорткова дня 14. ц. м.

— Град в Заліщичині. В Заліщиках і околиці впав на днях обильний град, спричинюючи величезні шкоди в садах і городах.

— Вилив Черемошу. Коло Снятина Черемош по останній зливі виступив в кількох місцях з берегів; повінь поницщила ґрунти і богато господарств.

— Осторожно з ґранатами! До Львова привезено 19-літного парубка І. Корчака зі Скнилова, що потерпів тяжкі рани на руках і ногах розбираючи знайдений на полі ґранат і спричинив тим його експльозію.

— Скасували почтові марки в Австрії. Від тепер доказ оплати листа будеться вибивати на почті спеціяльно приладженою машиною. Цей винахід робить велику вигоду скарбови, бо не треба видавати грошей на дорогий друк значків. Можна припускати, що незабаром упокоїться почтовий значок на цілім світі.

— Хто з наших книгалюбців у краю або на еміґрації має другу частину „Хрестоматії по історії української літератури“ Дорошкевича (віки XIV—XVIII) (Київ, 1920), просимо негайно випозичити або продати. Зголошуватися в нашій редакції.

— Герб України „Тризуб“, мистецьку різьбу, можна дістати по 3000 Мп. у І. Пелика. Львів, Ринок 10. II.

Тиждень української дитини у Львові і львівськім повіті.

В часі від 21. до 28. мая 1922 р. включно уладжуємо „тиждень української дитини“.

Як минулого року, так і сього робили ми заходи о зізволення на публичну збірку. Власти не дали сего року позволення, супроти чого публичної збірки не можемо уладити. Розуміється, що приватні жертви, збірки по церквах є законом дозволені.

Не сумніваємося, що українське громадянство зложить свою жертву, а загальною участю в діточих виставах і фестині дасть доказ, що дорогим йому є клич „українській дитини“.

Жертви просимо присилати до тов. „Дністер“ у Львові, вул. Руська 20. на книжечку ч. 11.600.

Програма у Львові.

В пятницю 26. мая 1921. о год. 4. попол. у великій салі тов. ім. Лисенка святочне представлення дітей і молоді зі шкіл ім. князя Льва, діточої ім. Грінченка і ім. М. Шашкевича.

В суботу 27. мая 1922. о год. 4. попол. у великій салі „Народнього Дому“ вул. Рутовського 22. концерт дітей з захоронок тов. „Українська Захоронка“.

Всюди вступ вільний. Добровільні жертви на „тиждень української дитини“ приймається з подякою.

Нехай сей тиждень перейде під знаком „Української Дитини“.

Львівська філія українського краєвого тов. охорони дітей і опіки над молодю у Львові.

Епільоґ закриття „Академічної Громади“.

Перед кількома днями повідомила Дирекція поліції Виділ Т-ва „Академічна Громада“ у Львові про відкинення акадеційного рекурсу против розвязання Товариства та про одночасне його розвязання — як рівнож візвало Тов. „Просвіта“ у Львові до перебрання цілого майна „Академічної Громади“, згідно зі статутом сього Товариства. Акт передачі майна мав наступити 22. мая ц. р.

В означенім дни о год. 10. рано явилися в Дирекцію поліції виділові „Академічної Громади“ студ. Рудик, Мартинець, Залужна, Волинець і Полюга, а з рамени Т-ва „Просвіта“ п. Мудрий враз з одним урядником. Дирекцію поліції заступав ком. Вагнер.

Одначе до перебрання майна не прийшло. Бо коли студ. Мартинець звернувся до ком. Вагнера і радн. Кручевского з домаганням видачі всіх забраних книг Товариства, які не представляють впрочім ніякої вартости, чи користи для поліції або воєвідства, а творять всетаки майно Товариства і представляють велику вартість для будучого історика і дослідника студентського життя та історії найстаршого студ. Товариства „Академічна Громада“ з окрема, — заявили вони, що хоч не знають докладно дотичних приписів (!) обовязуючих при ліквідації, думають (!), що належить всі книги, з вимком касової, задержати, бо книги не є ніяким майном (?!), а є ними [illegible] [illegible] столи і т. п. а [illegible]

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Висліди будівельної анкети.

У Львові радила останніми днями будівельна анкета, заарaнжована польським економічним товариством з метою зарадити недостачі мешкань. Не вирішено нічого конкретного, раджено тільки з᾽огляду на шалену дорожнечу будівельних матеріялів і роботизни надбудовувати висші поверхи на істнуючих домах. Будування нових камениць належить у нинішних часах до царини мрій.

Цікаву річ ствердила притім анкета. На важкі будівельні умови складаються крім дорожнечі також мала карність і видатність польського робітника. В Польщі видатність праці як була так і тепер є менша, чим в західній Европі. Коли польський муляр клав денно 400 до 450 цегол, то муляр чеський або німецький клав у тім самім часі 850 до 900 цегол. Те саме замічається в инших ділянках польської продукції. Нпр. польські копальні затруднюють сьогодня о 50 прц. робітників більше чим перед війною, зате продукція зменшилася до 75 прц. продукції передвоєнної. Загальний упадок роботячости, прямо нехіть до праці, а зате погоня за легким життям, жажда як найбільшої наживи, за всяку ціну, леґальну чи нелеґальну, ставлення особистого інтересу висше інтересу публичного — це характеристика умов, серед яких всяка акція, хочби й будівельна, робить направу страшних життєвих відносин недосяжним ідеалом.

Нові приписи про реквізиції мешкань.

З днем 25. мая ц. р. входить в життя новий розпорядок з 10. мая ц. р. в справі реквізиції мешкань і льокалів. Розпорядок зносить реквізицію льокалів під уряди і реквізицію готелевих комнат на постійне мешкання. Готелі можна реквірувати лише на короткий час.

Від дня 25. мая можна реквірувати приватні мешкання лише для представників чужих держав, урядників, суддів, учителів, поліції, офіцерів і осіб виселених (у Варшаві також для послів).

Розширено поняття мешкань, що не підлягають реквізиції, напр. не вільно реквірувати комнат, до котрих є доступ через инше мешкання і поміщень в домах збудованих після 1. липня 1917 р. або ґрунтовно направлених, коли раньше були незамешкані.

Коли маґістрат доручить рішення про заняття мешкання або його частини, то властитель дому, зглядно льокатор має право внести жалобу через староство до воєвідського уряду. На випадок невнесення жалоби в означенім часі або відкинення маґістрат приділює мешкання управненій особі до ужитку. Тоді ще властителеви дому (льокаторови) прислугує право протягом 4 х днів вибрати собі примусового льокатора (субльокатора) з між управнених до одержання мешкання. В разі невибрання маґістрат сам визначує одного з кандидатів. Приділені мешкання не можуть бути відступлені иншим особам, навіть за згодою властителя дому.

Коли особа, що користає з зареквірованого мешкання, перестала сповняти публичну функцію, яка управнювала її до заняття мешкання, обовязана віддати мешкання до розпорядимости маґістрату. Приписи про охорону льокаторів не мають в тім випадку приноровлення.

На випадок повороту до краю або побільшення родини зареквіровані части мешкання будуть постепенно звільнені.

Закон дозволяє заскарження рішення воєвідського уряду до найвисшого сенату, одначе це не припинює виконання рішення маґістрату. Обовязуюча сила закону обіймає тільки один рік, від 25. мая 1923 р. право реквізиції гасне.

Проти нелеґального вивозу харчів.

До спроб безнадійної боротьби польського уряду з дорожнечею належало між иншим закриття границь до вивозу всяких харчів. Заборона лишилась забороною а крізь границю пачкується харчі дальше.

Тепер старости надграничних повітів одержали нові вказівки поборювання нелеґального вивозу артикулів першої потреби.

Проти контрабандистів влада має виступити з цілою безоглядностю. Приловлені підлягають карі 1 до 6 місяців арешту або грошевій карі 100.000 марок, о скільки вартість перепачкованих товарів не переходить 1000 марок, в инших випадках розпорядок передбачує кару тяжкої вязниці від 1 до 15 літ та 2 міліони гривни. Коли виновник зробив тяжку шкоду публичним інтересам, потерпить кару тяжкої досмертної вязниці і гривну до 2 міліонів марок, а в деяких тяжких випадках грозить навіть кара смерти.

Залізнича тарифа подорожіла.

З днем 1. червня ц. р. входить в життя на польських залізницях нова тарифа, значно підвисшена. Підвишка торкається перш усього цін їзди на близшу віддаль, а маліє постепенно за дальшу дорогу. Оплата від кільометра при віддалі від 1 до 200 км. підвисшається о 50 прц., а за дальші кільометри до 300 лише о 25 прц., при чім при твореннію ціни дочисляється підвисшену належитість, припадаючу до 200 км. Так звані карні оплати за їзду без білєту, хочби навіть зголошепу, виносять від тепер найменше 600 мк. (доси 400 мк.), а додаток до переведення доплат в поїзді 120 мк. (доси 80 мк.). За неоправдане припинення поїзду подорожний платить по новій тарифі 10.000 мк. Цінни місячних, сезонових і річних білєтів, а також студентських і робітничих, подорожіли о 50 прц.; хто вже має періодичні білєти, мусить від 1. червня доплатити ріжницю. Подібній підвищці підлягають оплати за надзвичайні поїзди і перонові білєти, що коштуватимуть 60 мк. Ціна місячного перонового білєту виносить 1.800 мк. Нема сумніву, що підвишка залізничої таифи причиниться до зросту шаліючої дорожнечі, а всякі оголошування польським урядом спроби боротьби з дорожнечію, яку сам уряд викликує, виходять на фарсу.

Спадок польської марки на Україні.

З Підволочиск доносять, що курс польської марки на сов. Україні, до недавна досить високий, в останніх часах значно упав. Тепер платиться за 1000 мп. 800.000 совітських рублів, між тим коли перед двома тижнями платилось два міліони. Поясняють це наближенням совітського уряду до німецьких і чеських фінансових кругів.

Світова продукція золота.

Статистика викавує, що світова продукція золота, почавши від вибуху війни, постійно маліє. Зменшується також в ній участь Зєдинених Держав. Коли в 1915 році вона виносила 468 міліонів долярів, в 1919 році лише 365, а в 1920 році 338 міліонів долярів. В біжучім році вартість випродукованого золота на цілім світі не переступить 320 міліонів долярів, і продукція Зєдинених Держав винесе найвисше 42 міліони. В звязку з тим зменшеннєм продукції золота в Зєдинених Державах належить занотувати, що почавши від 1915 р. поверх 65 проц. підприємств припинило працю.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 24. мая американські доляри 4.080—4.085, одинки і двійки 3.980—3.985, канад. доляри 4.000—4.005, одинки і двійки 3.900—3.905, нім. марки 1.360—1.365, сотки 13·20—13·40, дрібні 12.80—13·20, леї 27.25—28·20, дрібні 26·00—26·50, чеські корони 75·00—78·00, дрібні 70·00 до 75·—, австрійські тисячки з новійшої емісії 700—750, старшої емісії 2250—2300, сотки новійшої емісії 70·00—75·00, стар. емісії 220·00 — 225·00, 50-коронівки 45·00—130·00, 20-коронівки 20—28, 10-коронівки 10—14, 1-ки і 2-ки 0·50—0·60, рублі 5-сотки 210—230, сотки 210—260. 25-рубл. 180—200, 10-рубл. 1·50—1·60, решта дрібних від 0·80—1.00, думські тис. 35·00—45·00, думські 250-рубл. 20·00 до 40·00, карбованці 1·00—3·00, гривни 4·00—7·80, франц. франки 360—380, фунти штер. 17.500—17.600, шв. франки 750—780. Золото: 20-кор. 16.000—16.300, 20-франківки 15.200—15.600, 20-марківки 16.800—17.100, фунти шт. 14.800—15.800, 10-рубл. 20.200—20.500, дол. 3.750—3.780. Срібло: Австр. корони 285—288, 5-кор. 1450—1480, фльорени 750—755, рублі 1.200—1.220, копійки 5·50—5·70, амер. доляри 2.950—3.000, половинки і чвертки 2.700—2.720, канад. доляри 2.700—2.720, дрібні 2.500—2.550, леї 275—280.

книги поліція ще раз перегляне („переглядають“ вже 9 місяців) і відішле до воєвідства, звідки Товариство на письменну просьбу могтиме їх назад дістати; проче майно передасться зараз.

З Дирекції поліції удалися всі до домівки „Академічної Громади“. Одначе тут прибувший ґолова Т-ва „Просвіта“ д-р І. Брик заявив рішучо, що Т-во „Просвіта“ може лишень перебрати майно „Академічної Громади“ в цілости, отже і всі книги і т. п., або не буде зовсім нічого перебирати. Тому, що ком. Ваґнер заслоннював ся одержаними інструкціями, яких сам змінити не може, — до передачі майна не прийшло.

Присилайте партійний податок на вкл. кн. ч. 5.000 „Краєвого Союза Кредитового“ у Львові, Ринок 10.

ЖЕРТВИ

На українську університецьку Молодь

зібрав Повітовий Комітет збірок в Коломиї в громадах:

Корнич кґ. 59 жита, кґ. 23 пшениці, кґ. 113 кукурудзи і мп. 1660; Королівка кґ. 23 жита, кґ. 26 кукурудзи і мп. 1210; Добровідка кґ. 41 жита; Тулуків кґ. 58 пшениці, кґ. 173 жита, кґ. 36 кукурудзи, кґ. 43 фасолі і мп. 230; Годи кґ. 60 жита; Пилипи, Тростянка, Трач, Гуцулівка, Цуцулин (разом) кґ. 200 жита і кґ. 198 кукурудзи; Дебеславці кґ. 24 пшениці, кґ. 77 жита, кґ. 29 фасолі; Реківчик кґ. 10 пшениці, кґ. 72 жита і мп 30; Воскресінці кґ. 19 жита, кґ. 65 кукурудзи і мп. 4145; Ліски кґ. 51 жита; Матіївці, Залуче, Назірна (разом) кґ. 81 жита, кґ. 82 кукурудзи, кґ. 32 фасолі і мп. 970; Семаківці кґ. 42 жита, кґ. 96 кукурудзи і мп. 1796; Перерів кґ. 25 жита, кґ. 75 кукурудзи; Камінки малі кґ. 150 жита і мп. 616; Остапківці-Чехова кґ. 19 пшениці, кґ. 113 жита; Гвоздець малий кґ. 58 жита; Сопів кґ. 35 жита, кґ. 111 кукурудзи і мп. 4406; Кропивище, Матіївці, Залуче (разом) кґ. 49 жита, кґ. 100 кукурудзи; Бачинці, Бучачки, Трофанівка кґ. 53 пшениці, кґ. 287 жита, кґ. 37 кукурудзи; Дятківці кґ. 54 жита і мп. 210; Заболотів кґ. 18 пшениці, кґ. 87 жита, кґ. 51 кукурудзи і мп. 3730; Рунґури кґ. 10 пшениці, кґ. 55 жита, кґ. 25 кукурудзи, кґ. 40 ячменю і мп. 250; Гвоздець ст. кґ. 99 жита; Кулачківці кґ. 31 пшениці, кґ. 102 жита, кґ. 122 кукурудзи, кґ. 6 фасолі кґ. 5 ячменю і мп. 120; Гвоздець місто кґ. 9 пшениці, кґ. 90 жита; Слобідка лісна кґ. 108 пшениці, кґ. 183 жита, кґ. 28 ячменю і мп. 1390; Княждвір кґ. 18 пшениці, кґ. 35 кукурудзи, кґ. 8 фасолі, кґ. 65 бульби; Виноград кґ. 82 пшениці, кґ. 112 жита, кґ. 119 кукурудзи; Островець кґ. 125 пшениці, кґ. 76 жита; Іспас кґ. 80 жита, кґ. 282 кукурудзи; Хлібичин лісний кґ. 11 пшениці, кґ. 10 кукурудзи; Корнів кґ. 58 ячменю; Пядики кґ. 24 пшениці, кґ. 46 жита кґ. 23 кукурудзи; Вербіж кґ. 147 кукурудзи; Коломия (місто) мп. 56.368.

Разом кґ. 620 пшениці, кґ. 2598 жита, кґ. 1766 кукурудзи, кґ. 118 фасолі, кґ. 121 ячменю, кґ. 65 бульби і мп. 77.131.

Крім сього перебрано з ПКЗ. з Городенки кґ. 185 пшениці, кґ. 328 жита, кґ. 98 кукурудзи і кґ. 29 фасолі; ПКЗ. в Снятині за продане збіже мп. 50.000; з Кут (коляда) мп. 50.000; зібрано коляду в Коломиї (повіт) мп. 75.592.

Загальні видатки при збірці (закупно мішків, транспорт і т. п.) виносили мп. 67.707; вислано до ЦКЗ. кґ. 2970 збіжа; продано на місци кґ. 2600 жита за мп. 204.400, а по доданню грошевих збірок і відтягненню видатків, передано вислідну квоту мп. 387.416 з розпорядження ЦКЗ.

Всім жертводавцям, як і орґанізаторам збірок складає на сім місци подяку. XXI. 1—1

Центральний Комітет Збірок.

†

Софія з Верницьких ГЛУХОВЕЦЬКА

жена урядника „Дністра“ упокоїлася по довгих і важких терпіннях у 32. р. життя дня — дня 24. ц. м. Похорони відбудуться дня 26. ці м. о год. 3·30 попол. з дому жалоби при вул. Пісковій ч. 25.

НАДІСЛАНЕ.

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

Субота, 27. мая: Премієра „ВІДЬМА“, романтична опера на 3 дії з прольоґом Е. Ярославенка, лібретто С. Черкасенка.

Білєти продає раньше „Народна Торговля, а в день вистави від год. 10 до 12 перед пол. і від год. 2 попол. каса театру.

Товаришів, що в р. 1897 здавали матуру в українській ґімназії у Львові повідомляється цею дорогою з причини браку їх адрес, що 25 літний товариський Зїзд відбудеться дня 15. червня ц. р. Зголошення слати на адресу Д-р Юлій Савчак, Львів. Тереси 2 а. — *Д. Давидяк, інж. Дурбак, Мих. Присташ, Д-р Савчак.* 1429 2—3

Українські робітники копальні нафти в Бориславі, складають як добровільну місячну жертву на Рідну Школу: [illegible]

Маєш одяг? -- Ні!

То спілка „ПОЛОТНО“ при вул. Зіморовича ч. 20 має на складі й продає мужеські, першої якости, солідно викінчені по цінах: 20.125, 22.425, 32.200 і 34.500; хлопячі по 15.525; діточі по 4.945, 8.395, 8.510 і 10.925 і ґаґляни по 25 015 Марок польськ.

Нерентовности промислових заводів

способи їх усунення подає

ПАВЛО ДУРБАК цивільний інжинір-механік, заприсяжений судом знаток для машин і промислових заводів

— — — ЛЬВІВ, вулиця Чарнецького ч. 26. — — —

1197 Поради в промислових справах. 1—1

Шубінський асистент 3000. По 1000 Мп.: Вигр. Бішко, М. Кунців, М. Мелешко, І. Микетник, Б. Мушкевич, Р. Мушкевич, В Мулярський, В. Опара, Е. Ровінський, М. Шевчик, М. Шевчук. По 500 Мп.: О. Антошків, І, Бойко, П. Малець, Е. Роп, Д. Строцяк і закликають загал українських робітників і урядників копалень наф и до складання жертв на потреби Рідної Школи. 1—1

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Сімю Вп. Струтинських, Гриньовських, Сосеннів — прошу повідомити **Казимира Струтинського**, б. професора 4-ої ґімназії у Львові, якого адресу не знаю, що я приїхав з Сибіру в Харків і вживаю заходів для одержання дозволу повернутися в Галичину і прошу його негайно вислати потрібні мені для сего документи. Богдан Бариш, Харків, Епархіяльна 29. 1—1

Хто знав би що сталося з **Корнилом Чировським**, котрий служив при У. Г. А. зволить ласкаво повідомити о. І. Чировського в Корсові почта Лешнів к. Бродів. Наддніпрянські часописі просяться о передрук. 1438 3—4

Дрібні оголошення.

МОТОРИ ропні від 6 до 120 НР. машини, млинське каміння, трансмісії. паси по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ“ Львів, Баторого 4. 5—30

ПОЗІР! Фабрика капелюхів Й. Ґоттліба Львів. пл. Стрілецька 15, приймає жіночі й мужеські капелюхи до перероблювання після найновіщих віденських моделів. 1457 2—3

ПОШУКУЮ молодої особи до ведення кухні і малого господарства. Зголошення під „Господиня 25“ до адміністрації. 1460 2—3

ПОЧТОВІ МАРКИ ДЛЯ ФІЛЯТЕЛІСТІВ (на провінцію не висилаю) Найдешевше жерело. Каролина Гавранек, Склад паперу, Львів, вул. Рутовського ч. 10. 1213 0—10

ДОШКИ і БРУСИ, ялові в части смерекові, всяких розмір. по цінах денного торгу продає ваґонами фірма Михайла Губчака в Новици к. Калуша. Передача коло Тартаку. Ціна з з заладованням loco ваґон Калуш. Виконується і спеціяльні замовлення. 1433 2—2

ПРОДАМ „Історію України Аркаса і словар німецько-український Кміцикевича — Переплетня Чернецького вул. Бляхарська 12. 1434 2—2

ПРОДАМ реальність в підгірськім повітовім кліматичнім місті з мертвим і живим інвентарем, сад, 14 морґів ріллі, 2 і пів морґів ліса, пів морґа торфу, ґімназія в місци. — Зголошення до Адм'ністрації під Нафта. 1439 2—3

ПРАСУ до цементових дахівок з 300 формами за 425 тисяч продасть зараз „УБУС“, Львів, Осолінських 6. XVI. 2—5

ПОЧТОВІ МАРКИ, передовсім европейські у всякій скількости куплю. Письменні зголошення з поданням скількости родів і числа враз з точною адресою слати на імя проф. Сев. Лещія, вул. Мурарська ч. 24. І. Для оглянення і куплення більших збірок виїжджає на провінцію. 1475 1—4

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

:: НАКЛАДОМ КНИГАРНІ А. БАРДАХА ::
Львів, вул. Краківська ч. І
вийшла з друку
„ВСЕСВІТНА ІСТОРІЯ“
для висших кляс середних шкіл
ТОМ III. НОВОЧАСНА ІСТОРІЯ
Закшевского-Барвінського
Ціна 1.100 мп. — з посилкою 1.200 мп.
XXIII 1—1

ПОЗІР СІЛЬСЬКІ КРАМНИЦІ! Гуртівня ґалянтерії по цінах фабричних продає фірма **Кляйнер і Вчес** — ЛЬВІВ, — Фурманська 4.
XXIII 4—10

ПОЗІР! ПОЗІР
В БРАМІ АНДРОЛЬОГО (Ринок 29),
купує ВИЧИСКИ З ВОЛОСЯ ДАМСЬКОГО і продає КОСИ (плетенки)
XIII по найдешевшій ціні 1—5
ДАМСЬКА ФРИЗІЄРКА.

Герб України „ТРИЗУБ“,

різьба, (український орнамент), мистецька річ, розмір 28×22 цм. ціна 3000 Мп. з пересилкою 3050 Мп. — Поручається українські, різьблені вишивковим взором, рами з портретами Шевченка і Франка, великі по 4000 Мп. менші по 1400 Мп. — Кольорований картину „Гість із Запорожа“ 1400 Мп. Українські образи релігійні в різьблених рамах, пара велика 8500 Мп. менша 7000 Мп., а також самі рами різьблені, всякої величини, замовлення і готівку (задатки) слати на адресу:

ІВАН ПАВЛИК, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II.
1477 („Просвіта“.) 1—7

Важне: річи, які би не подобалися, принимаю назад, а готівку звертаю.

КОНКУРС.

Старшина Кружка УПТ. в Станиславові розписує отсим конкурс на посаду учителя прив. мужеської семінарії в Станиславові від 1. вересня 1922. Подання можуть вносити укінчені фільософи, або учителі з виділовим іспитом найрадше з ґрупи математично-природописної. Платня приблизно як учителів шкіл державних. Подання удокументовані відписами свідоцтв вносити до 25. червня 1922 до: Кружка УПТ. в Станиславові вул. Голуховського ч. 20.

За Старшину:
1461 *Павлюх Гнат.* 2—3

Бляха чорна, цинкова і поцинкована, **Дахівка** палена, цементова, асбестова, — — — **Цегла, Плитки** цементові і штайнґутові, надаються знаменито на підлоги до церквей, ґанків, сіний. **Цемент і — — рури цементові, Вапно, Ґіпс — —**

по цінах фабричних ваґоново і подрібно достарчає

„УСТРІЙ“ — Товариство промислово будівельне — Спілка з обмеженою порукою

1464б ЛЬВІВ, вул. Личаківська ч. 64, І. 1—1

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ПОВІТ. Тов-ва КРЕДИТОВОГО
стов. зареєстр. з обмеж. порукою
в Тернополі

відбудуться в середу дня 7. червня 1922 о год. 11 перед пол., а в случаю браку комплету, того самого дня о годині 12 в полудне в салі Міщанського Брацтва з слідуючим порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з послідних Зборів.
2) Рахунковий звіт і білянс за 1921 р. і попередні літа.
3) Звіт з контролі Краєвого Союза Ревізійного і справоздання Контрольної Комісії з внеском на уділення абсолюторії за рік 1921 і попередні літа.
4) Розділ білянсового зиску.
5) Вибір членів Надзірної Ради і їх заступників.
6) Внески і запити.

За леґітимацію до участи в Загальних Зборах служить уділова книжочка.

Замкнення рахунків і білянс за 1921 р. і попередні літа можуть члени переглянути в льокалі Т-ва в урядових годинах.

Тернопіль, дня 9. мая 1922.

Д-р В. Вітошинський предсідатель. *О. Постригач* секретар.
1432 3—3

МАКС ҐЛЯЗЕРМАН
Ритівниче заведення, фабрика кавчукових стампілій і відливарня таблиць
Львів, Сикстуська 19,
XIII ФІЛІЯ, вул. СИКСТУСЬКА 1. 1-1

Позір Коломийщина!

РОБІТНЯ АРТ. КАМЕНЯРСЬКА
Н. ЖУПАНОВСЬКОГО
в КОЛОМИЇ, вул. Торгов. дерева 17
(біля шпиталя)
поручає великий вибір хрестів, фіґур і т. п. з ріжного каміння. Приймає замовлення 1472 на всіляку каменярську працю. 1-2

Верандові ґарнітури
канапа, стіл, 4 фотелі від мп. 16.000
ДІТОЧІ ЛІЖОЧКА
від 4.000 мп. поручає
ФАБРИЧНИЙ СКЛАД КОШИКАРСЬКИХ ВИРОБІВ
ЛЬВІВ, Коперника 23, Кентшинського 11.
1471б 1—1

:: КАТАЛЬОҐ ::
власних видань
Книгарні А. Бардаха
ЛЬВІВ, вул. Краківська ч. 1.
На домагання подається катальоґ даром.
XXIII 1—1

Перша українська фабрика
цукорків і помадок
:: **„ФОРТУНА“** ::
виробляє кільканайцять родів першої якости цукорків. Проситься усіх Українців, усі крамниці, спілки, кооперативи тільки у фабриці „ФОРТУНА“ замовляти. Памятаймо усі, що сила народу лежить у економічній силі. Адреса фабрики:
„ФОРТУНА“
ПЕРЕМИШЛЬ. вул. Ґродська 13.
1257 7—[illegible]

ЗБІРНИК ПІСЕНЬ і ЗАБАВ ДЛЯ ДІТЕЙ
з нотами М. ТЕЛЕЖИНСЬКОГО появиться на днях в розпродажі по книгарнях.
Ціна примірника 350 Мп.
Замовляти
у музичнім видавництві „ЛІРА“
СТАНИСЛАВІВ
ВУЛ. ҐОЛУХОВСЬКОГО 66.
1744 1—3

ПОЗІР РЕМІСНИКИ!
1280 7—10
Вже надійшов транспорт знарядів для
Ковалів, Слюсарів і Столярів
інж.
ІВАН А. ШУМАНН
ЛЬВІВ, ПАНСЬКА 23.

ДЗВОНИ з найлучшого металю о чистім, звінкім голосі по найдешевшій ціні та з 25-літною ґарантією
можна купити або замовити в
Першій українсько-американській ліярні і складі дзвонів
К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬ, Тарнавського ч. 64.
1411 5—?

КІНОТЕАТРИ
КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА
висвітлюють від вівтірка дня 23. мая 1922, велику драму непохитної вірности в 5 діях п. з.
„БІЛА РОЖА“
Зворушуюча траґедія жіночого серця.

Видає і за редакцію відповідає Олена Ку[illegible]. З друкарні Спілки „Діло“.